

KERSTROOS EN DEUVEKATER

door ALETTA HOOG

Met plaatjes van WILLEM HARDENBERG.

UITGAVE H. TEN BRINK — ARNHEM

No. 87.

NIEUWE ZONDAGSSCHOOL-SERIE

ONDER REDACTIE VAN

A. L. GERRITSEN.

KERSTROOS EN DEUVEKATER

TWEE VERHALEN DOOR

ALETTA HOOG

MET PLAATJES VAN W. HARDENBERG.

UITGAVE H. TEN BRINK
ARNHEM.

DE KERSTROOS.

Een klein meisje had een tuintje. 't Was maar een tuintje maar 't meisje was ook nog maar klein dus pasten het meisje en het tuintje goed bij elkaar.

Het kleine meisje had in haar tuintje verscheidene mooie bloemen, want zoo klein als ze nog was, kon het meisje al aardig tuinieren. Dat had haar moeder haar geleerd en omdat het meisje het *graag* deed, leerde zij het gauw. Van rozen hield het meisje bijzonder veel, net als haar moeder, en in den rozentijd was het tuintje er vol van. Ook hingen er trossen heel kleine roode roosjes aan het hek, dat het tuintje van den weg scheidde.

Het najaar, als de laatste maandrozen haar bloemblaadjes lieten vallen en ook andere bloemen verwelkten, vond het kleine meisje een droevigen tijd.

Maar wat was ze gelukkig, toen ze van iemand Kerstrozenplanten ten geschenke kreeg en zij hoorde, dat die midden in den winter sneeuw witte rozen gaven!

En ja, den volgenden winter, daar bloeiden in het tuintje van het kleine meisje de lelieblanke rozen. De menschen, die voorbij kwamen, bleven stil staan en zeiden tot elkander: „Kijk toch eens, hoe mooi Christina's rozen bloeien!” Het kleine meisje, dat dikwijls in haar tuintje was, hoorde dat.

Op Kerstdag, toen zij, gebogen over haar rozen, die zelf stond te bewonderen, hoorde zij schuifelende voetstappen en tegelijk iemand hijgen en zuchten. Het kleine meisje keek op en 't eerste

oogenblik had zij wel zoo 't huis in willen loopen. Want de oude dame, die daar bij het hek stond, was de schrik van al de kinderen uit het dorp. Ze had een geel, gerimpeld gezicht en harde doordringende oogen, en als zij kinderen zag, mompelde ze altijd booze woorden tegen hen en hief daarbij haar stok dreigend in de hoogte. Ze woonde alleen in een oud huis en niemand kwam ooit bij haar.

Maar 't hart van het kleine meisje was ook een tuintje en daar groeide en bloeide de Liefde en het was er vol van, zooals haar werkelijke tuintje vol rozen was. Daarom, hoewel ze eerst lust had om weg te loopen, deed ze het niet, want meelij kwam in haar op en ze dacht: „Ze is oud en zoo alleen — ze zal graag een roos willen hebben.”

Zij plukte een mooie en ging er mee naar 't hek, wel wat schoorvoetend, en terwijl ze de roos door de spijlen van 't hek stak, zei ze zacht: „'n Roos en... gelukkig Kerstfeest.”

Nu had de oude dame eigenlijk niet stil gestaan om naar de rozen te kijken, zooals Christina meende maar enkel om haar voeten, moe van 't sloffen, even rust te geven. Met haar stok gaf zij een harden stamp op den grond en ze zei boos: „Je hoeft *mij* geen gelukkig Kerstfeest te wenschen. 'k Zou niet weten hoe dát kon!”

Toch nam zij de roos aan, en dit gaf het kleine meisje moed om te zeggen. „Misschien als u ook Kerstrozen in uw tuin hadt... zou u dan geen gelukkig Kerstfeest vieren?”

„'k Zou wel eens willen weten, hoe er bij *mij* Kerstrozen konden groeien! 'k Ben te oud om zelf in mijn tuin te werken en niemand anders zal 't doen.” Maar terwijl ze dit zei, keerde zij 't hoofd

af, 't was of zij 't kleine meisje niet aan durfde kijken. Was 't misschien, omdat zij zelf best wist, dat niemand zich met haar bemoeide, omdat zij altijd zoo onvriendelijk was? Ja, haar hart was vol bitterheid, zooals haar eigen tuin vol onkruid was.

Toen 't kleine meisje, dat hoofd-afwenden zag, meende zij, dat de oude dame bedroefd was. Meelij

Zij plukte een mooie en ging er mee naar 't hek. won 't van haar verlegenheid en zij zette haar voeten tusschen 't hek en boog er zoover overheen, dat haar hoofdje met 't mooie krulhaar vlak bij 't gezicht van de oude dame was. En met een blijden glans in haar lachende oogen riep ze: „Als 't de tijd is om te planten, dan zal *ik* een Kerstroos in uw tuin zetten en dan bloeit ie als 't weer Kerstmis is — voor *u* alleen.”

„Ha-ha-ha!” lachte de oude dame en slofte 'n paar passen verder. Toen stond ze weer stil, keek om, schudde 't hoofd tegen 't kleine meisje en mompelde: „Je vergeet 't toch.”

Maar 't kleine meisje sprong van 't hek af, schudde ook haar hoofdje en riep: „'k zal er heusch aan denken, heusch!”

Den volgenden winter was de oude dame erg sukkelend. Ze moest hulp hebben en een vrouw van 't dorp kwam uit meelij het noodige werk doen.

Elken morgen en avond kwam er nu ten minste een vriendelijk gezicht in huis, maar overdag zat de oude dame altijd alleen.

Het kleine meisje vergat haar belofte niet. Toen de tijd voor planten daar was, nam zij een van haar mooiste stekken en ging er mee naar 't huis van de oude dame. Zij klopte driemaal op de deur, maar er werd niet opengedaan. Toen dacht het kleine meisje: „Ze is boos en wil me niet open doen. Ik zal de Kerstroos planten en dan maar weggaan.”

En God zorgde voor de Kerstroos en liet de warme zon schijnen en zond den regen. En het onkruid, dat den heelen tuin bedekte, kwam niet bij de Kerstroos. En toen 't Kerstmis was, gingen de bloemen open.

Den heelen dag, zat de oude dame voor het raam, dat uitzag op haar tuin, maar haar oogen waren oud en daardoor zag zij de bloemen niet. Maar 's avonds zag de vriendelijke vrouw ze, plukte ze, en blij met haar vondst, bracht zij ze binnen. „Kijk”, zei ze, „Kerstrozen en... gelukkig Kerstfeest!”

„Hoe kom je daar aan?” vroeg de oude dame.

„Uit den tuin, uit uw eigen tuin. Dus zijn ze van

Ik zal de Kerstroos planten.

u en van niemand anders. Ik zal ze in een vaas zetten, dan kunnen ze u opvroolijken als u alleen is.”

Nalat de vrouw was heengegaan, zat de oude dame een heelen tijd stil in gedachten te kijken naar de bloemen en... daar kwam een herinnering bij haar op. En daarbij kwamen haar de tranen in de oogen en begonnen haar handen te beven, want die herinnering zei: „Een klein meisje heeft een heel jaar lang aan mij gedacht.”

In 't huis der oude dame brandde een kaars in een kamer, die anders altijd dicht was, en feestkleeren werden gemist uit 'n koffer, die jaren lang gesloten was geweest.

En langzaam ging een oude dame de voordeur uit. Vreemd zag zij er uit in mooie kieren van wel vijftig jaar geleden..

Slof, slof schoven de oude voeten over de sneeuw, totdat zij stil hielden bij 't huis, waar het kleine meisje woonde en van waaruit Kerstlicht straalde en kindergezang klonk.

„Dit is een *kinderfeest*,” zei degene die de deur opende.

De oude dame glimlachte en keek eens naar haar zijden gewaad. „Ik ben een kind”, antwoordde zij zacht.

„En uw uitnoodiging?”

De oude dame liet een slap-geworden Kerstroos zien.

Op dat oogenblik klonk er een heldere kinderstem in de gang en een kinderhandje nam de hand met de Kerstroos en geleidde de vreemde gast naar binnen.

En de andere kinderen, die juist weer zouden gaan zingen bij den Kerstboom, wachtten even en één fluisterde „Haar grootmoeder.” Een ander herhaalde het luider en 'n derde zei: „Ja kijk, ze heeft wit haar en net zoo'n lief oud gezicht als *mijn* grootmoeder.”

Zóó was heel haar wezen veranderd, dat geen der kinderen haar herkende. Het laatste restje bitterheid was dan ook uit haar hart verdwenen en zij voelde zich werkelijk zoo gelukkig als een kind.

„U moet vannacht bij ons blijven slapen, anders wordt u veel te moe,” zeide de moeder van 't kleine meisje dien avond.

Den volgenden morgen sliep de oude dame lang en vast, als een vermoeid kind. Op haar teenen kwam het kleine meisje de kamer in en zette versch geplukte Kerstroos naast het bed. En een glimlach speelde om de oude lippen, als dankten die de kleine weldoenster.

Naverteld.

DEUVEKATER.

't Was in dien heel ouden tijd, dien men „den pruijentijd” noemt, omdat de menschen over hun haar heen gepoeierde pruiken opzetten.

En 't was in een deftig huis op de Heerengracht te Amsterdam, waarin ook een deftige oude meneer woonde. Hij was van adel en omdat hij ongetrouwd was gebleven, werd hij door zijn dienstpersoneel altijd nog „Jonker” genoemd. Zijn dienstpersoneel bestond uit drie personen: Joost, een oude huisknecht, Annebet, de keukenprinses, in haar soort even deftig en statig als haar meester en zijn huis, waarom zij dan ook „juffrouw Annebet” genoemd werd door Mie-Cootje, het miniatuur dienstmeisje, dat pas dertien jaar was, maar, dat er toch echt als een dienstmeisje uitzag met haar paars-katoenen jurk en schortje met 'n hartje en tulle mutsje met banden, keurig gestrikt onder haar kin.

't Ging tegen Kerstmis en het Kerstblok brandde al in den open haard onder de schouw. De Kerstgans was geplukt en in de provisiekast stond de Deuvekater, zoo pas uit den oven gehaald, die groote, platte, langwerpige Kerstkoek, zooals alle huisvrouwen in dien tijd bakten, rijkelijk gevuld met rozijnen, pruimen en sukade en met al wat er zoo in een Deuvekater behoort te zitten.

Zachtjes werd de deur van de diepe donkere pro-

visiekast open gedaan op dien donkeren, wintermiddag en het kleine figuurtje van Mie-Cootje verdween in de kast. Ze ging op haar teenen staan om bij de plank te kunnen, waar zij wist, dat de Deuvekater stond op een witten schotel. Haastig brak zij een puntje af van de brosse knappende korst en at het even haastig op — hé lekker! 'n dikke rozijn trof ze net!

't Was al de derde keer, dat zij dit deed vanmiddag, terwijl juffrouw Annebet zat te dommelen in de keuken en Joost aan 't messen slijpen en zilver-poetsen was.

Minetje, de poes, was Mie-Cootje gevolgd in de provisiekast en wreef vleiend haar dikke lijf tegen Mie-Cootje's beenen.

„Nee, nee, Minetje”, fluisterde Mie-Cootje, „daar hou je toch niet van, 't is geen vleesch en ik *durf* er je ook niets van te geven.” Toen deed zij de deur weer zachtjes dicht, na eerst goed gekeken te hebben of Minetje soms in de kast gebleven was.

Dien avond gaf de Jonker een souper aan 'n paar vrienden. Daarom was juffrouw Annebet na haar middagdutje ijverig aan 't koken en braden gegaan en Joost had de tafel gedekt in „de zaal”, de groote kamer met eikenhouten betimmering aan 't eind van de lange gang. Keurig zag de tafel er uit met al 't zilver- en kristalwerk, dat schitterde in 't kaarslicht van de koperen kronen aan de zoldering.

Om zeven uur kwamen de heeren, ieder begeleid door een knecht, die een lantaarn droeg, want de straten waren nog niet verlicht in dien tijd.

Zoodra de gasten gezeten waren, begon het opdienen der spijzen door Joost. Mie-Cootje moest

de schotels en schalen brengen van de keuken tot aan de deur van de zaal, waar Joost ze van haar

Haastig brak zij een puntje af.
aannam. Maar zij mocht niet gezien worden. Dat

was haar geleerd van af den eersten dag, dat zij in 't oude deftige huis gekomen was.

Alles liep goed van stapel, totdat juffrouw Annebet het oogenblik gekomen achtte, om de Deuvekater door Mie-Cootje uit de provisiekast te laten halen, Juffrouw Annebet had een prettig gevoel, als zij aan de Deuvekater dacht, want ze wist, dat die goed was uitgevallen en dat de Jonker bijzonder gesteld was op een pronkstuk van 'n Deuvekater.

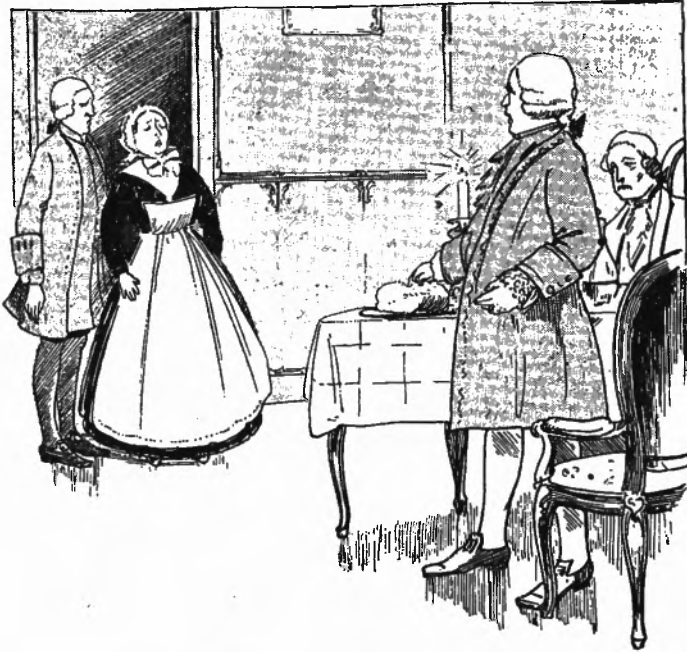
„Och! och! die vreeselijke muizen!” riep zij verschrikt, toen zij de geschonden Deuvekater zag. Maar ze had geen tijd te verliezen, daarom schoof zij die op een blauw-porceleinen schotel, strooide er vooral aan dien kant wat poedersuiker overheen en stuurde er Mie-Cootje mee weg, er 't beste van hopen.

Maar... even later hoorde zij de stem van den Jonker, luid en boos en Joost kwam met 'n verschrikt gezicht in de keuken, zeggende: „De Jonker is heel boos over de Deuvekater en je moet dadelijk binnenkomen.”

Daar verschrok Annebet geen klein beetje van! Binnenkomen nu! Haastig veegde zij haar handen af, zette haar muts recht, en bond gauw 'n schoon schort over 't vuile heen. Zoo stond ze 'n oogenblik later in de deur van de zaal. De Jonker wees naar de Kerstkoek en schreeuwde haar toe: „Wat beteekent dat, dat je een aangebroken Deuvekater durft opdienen, terwijl ik gasten heb?”

Bleek van schrik stamelde Annebet iets van „muizen.”

„Muizen?” riep haar meester, „waarvoor heb je dan 'n kat? Laat Joost, dat dier morgen aan den

De Jonker wees naar de Kerstkoek.

dag verdrinken en neem er een, die z'n plicht doet. En als je me ooit weer zoo iets levert, dan ontsla ik jullie allebei op staanden voet," en de drift was hem zoo de baas, dat hij de Deuvekater opnam en naar 't hoofd van zijn twee gediensstigen smeed, die verschrikt opzij weken.

Juist toen voelde de Jonker zich aan de mouw trekken en zich bruusk omkeerend, zag hij een grappig figuurtje staan, 'n miniatuur dienstmeisje.

't Was eigenlijk nog maar 'n kind, maar 't dienstbode-schortje over paars-katoenen jurk en 't tulle mutsje met gestrikte banden maakten haar toch heelemaal een dienstmeisje. Spierwit was 't smalle

gezichtje, maar hoewel haar oogen vol tranen waren, toch keek zij den Jonker aan, terwijl ze zei: „Ik was het, Jonker.”

„Jij? *Wat* was je?” riep haar meester.

„Ik plukte... van... de Deuve... kater,” klonk 't snikkend nu.

Opeens voelde de Jonker zijn boosheid verdwijnen — ja, hij voelde zich beschaamd, dat hij zich zoo had laten gaan en met een blik op zijn meidhuishoudster, vroeg hij: „Geeft juffrouw Annebet je dan nooit lekkers?”

„O ja, Jonker,” klonk 't nog snikkend, „maar ik hou zoo vreeselijk veel van Deuve- deuvekater.”

'n Oogenblik keek de Jonker naar 't kleine ding. Toen zag hij den grappigen kant van dit alles en hij schaterde het uit. Zijn gasten, die niet erg op hun gemak waren geweest, toen hun gastheer zoo tegen zijn bedienden uitvoer, waren blij, dat ze mee konden lachen, Joost z'n gezicht helderde op en Annebet liet een zucht van verlichting hooren. Alleen Mie-Cootje was nog niet gerust.

„Maar... Jonker,” fluisterde zij.

„Nu, wat heb je nog meer op je hart?” vroeg hij vroolijk.

„En heeft Minetje nu niet verdronken te worden?”

„Wie zeg je?”

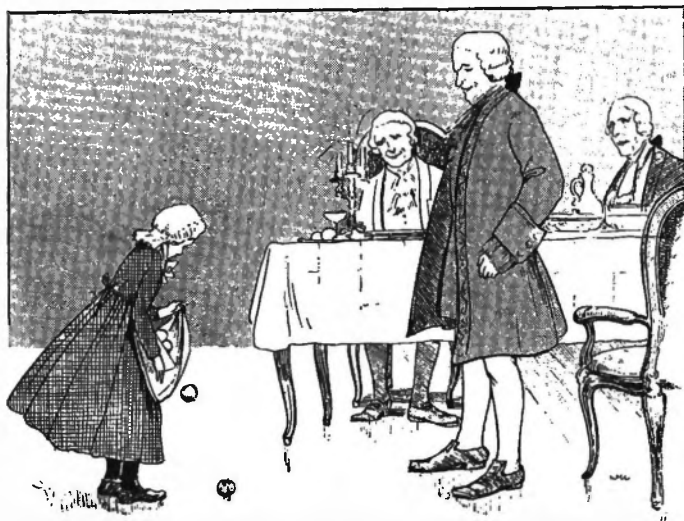
„Minetje, de poes.”

„Nee, nee, hoor, we zullen haar sparen.”

„En zult u juffrouw Annebet niet wegsturen?”

„Welnee.” Maar ziende, dat Mie-Cootje nog niet heelemaal gerust was, liet hij er op volgen: „Ik zou haar niet graag missen”, en er ging een vriendelijk knikje den kant uit van Annebet, die

En 't meiske maakte verheugd ook een buiging.

daarvoor 'n buiging maakte. Toen trok de Jonker 'n vruchtenschaal naar zich toe en begon Mie-Cootje's schortje met appelen en sinaasappelen te vullen. En 't meiske maakte verheugd ook een buiging, waardoor 'n paar van de vruchten op den grond rolden en ze die op moest gaan rapen.

Nu zou je misschien denken, dat Joost en Annebet een flink standje aan Mie-Cootje gaven, zodra ze in de keuken waren. Niets ervan! Eerlijk gezegd waren ze heel verwonderd over haar en zij voelden zich beschaamd. Al de jaren, dat zij in dat oude huis gewoond en hun meester gediend hadden, waren ze gewend om, wanneer hun meester aanmerking op iets maakte, de schuld op anderen te gooien. Als Joost over iets werd aangesproken, dan was 't: „Ja maar, dat heb *ik* niet gedaan, dat

is Annebet d'r schuld." En met Annebet was 't net eender, dan had Joost 't gedaan. En waren er dingen weg of vergeten of gebroken, dan was 't de schuld van den bleeker, den slagersjongen, en... zelfs van Mie-Cootje, 't dienstmeisje, dat de Jonker nooit gezien had tot op dezen dag.

En dat dit kleine ding me daar nu binnen had durven komen, in de zaal, op 'n oogenblik, dat de Jonker 'n driftbui had en dat zij haar fout had durven bekennen, waar de gasten bij waren, opdat anderen niet gestraft zouden worden — heusch, dat ging hun verstand haast te boven! Maar mooi was 't!, dat moesten zij erkennen. En ze zouden 't beloonen ook! Toen dus de restjes van den maaltijd in de keuken kwamen, kreeg Mie-Cootje van alles 'n groote portie en ze smulde, zooals ze in haar leven nog nooit gesmuld had. En zij op haar beurt vergat Minetje, de poes niet: die deelde met háár!

En dit is de geschiedenis van de Deuvekater!
